

STYRELSEN FOR
PATIENTSIKKERHED

Fodterapeutområdet

Erfaringsopsamling fra det risikobaserede tilsyn 2017

Juni 2018

Kolofon

Titel på udgivelsen: Fodterapeutområdet - Erfaringsopsamling fra det risikobaserede tilsyn 2017

Udgivet af:

Styrelsen for Patientsikkerhed

Islands Brygge 67

2300 København S

Telefon: 72 28 66 00

E-post: stps@stps.dk

Udgivelsesår: 2018

Version: Nr. 1.0.

Versionsdato: Juni 2018

Publikationen er tilgængelig på <http://stps.dk/da/udgivelser>

Indhold

Indledning	3
Overordnede konklusioner	4
Læringspotentiale	6
Hygiejne	6
Journalføring	6
Resultater	7
Formål og lovgrundlag for det risikobaserede tilsyn	8

Indledning

I 2017 gennemførte Styrelsen for Patientsikkerhed de første risikobaserede tilsyn på en række behandlingssteder, bl.a. på fodterapeutområdet. Et tilsyn er naturligvis en kontrolaktivitet, men det skal ikke stå alene. Det er styrelsens mål, at både de behandlingssteder, der får tilsyn, og den gruppe, der ikke gør, skal kunne bruge styrelsen som kilde til viden og læring for at styrke patientsikkerheden.

De målepunkter, som tilsynet tager udgangspunkt i, er samtidig tænkt som et redskab til læring for behandlingsstederne. Målepunkterne offentliggøres på styrelsens hjemmeside www.stps.dk, og både de behandlingssteder, som udvælges til tilsynsbesøg, og de, der ikke gør, kan gennemgå målepunkterne og lære af dem i en lokal kontekst.

På baggrund af de erfaringer, der er gjort ved tilsynene i 2017 har Styrelsen for Patientsikkerhed identificeret en række områder, hvor der er et potentiale for at løfte patientsikkerheden på fodterapeutområdet.

Samtidig har styrelsen som tilsynsførende myndighed indhentet megen nyttig viden dette første år med det risikobaserede tilsyn. Erfaringerne fra de enkelte tilsynsbesøg og de tilbagemeldinger, styrelsen og de tilsynsførende har fået undervejs, indgår løbende i udviklingen af fremtidige målepunkter og af tilsynet generelt.

Denne rapport sammenfatter de fund, der blev gjort i forbindelse med det risikobaserede tilsyn på fodterapeutområdet i 2017. Den skitserer også de læringspotentialer, som Styrelsen for Patientsikkerhed har identificeret på baggrund af disse fund.

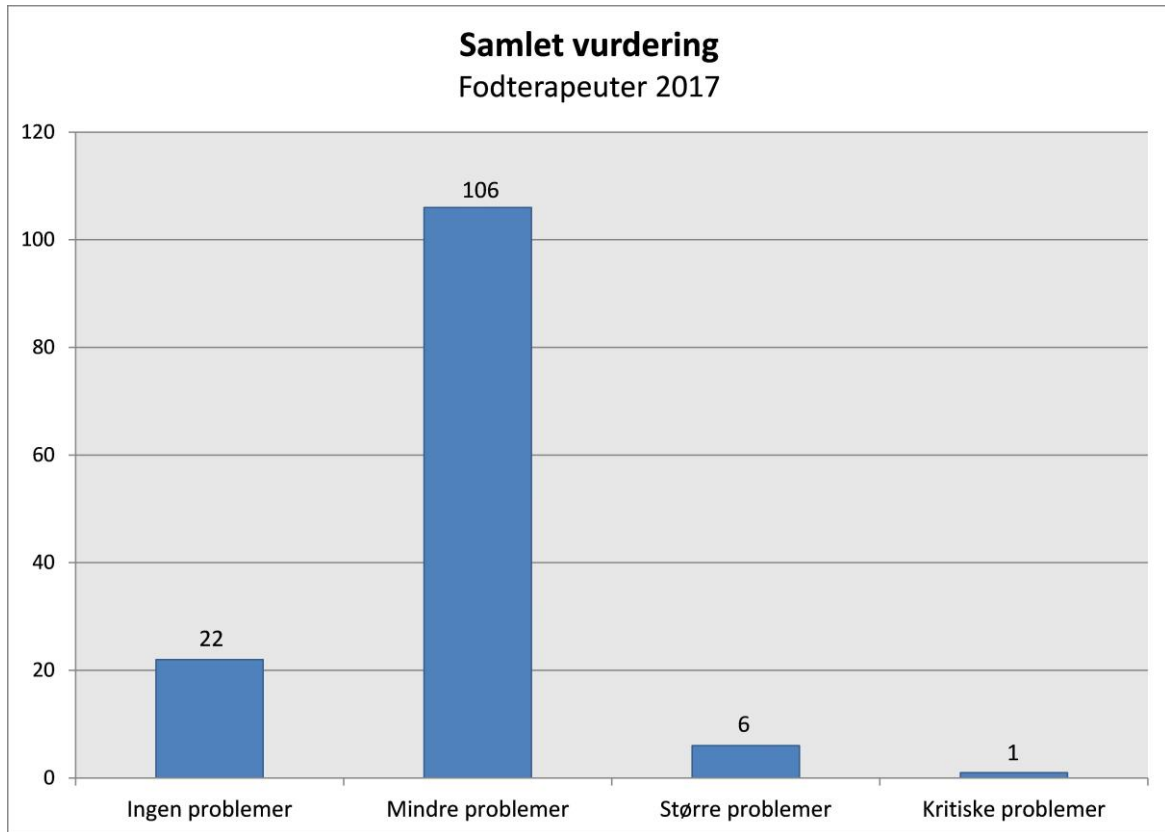
Overordnede konklusioner

2017 var det første år, hvor fodterapeutområdet var omfattet af styrelsens tilsyn. Det har altså både været nyt for behandlingsstederne at få besøg af tilsynet, og det har været nyt for styrelsen at tilrettelægge og gennemføre tilsyn på området. Før, under og efter tilsynene har styrelsen derfor også været i dialog med både Danske Fodterapeuter og med behandlingssteder inden for området om visse af de målepunkter, som tilsynene tog udgangspunkt i, og styrelsen har undervejs i tilsynsrækken justeret sin praksis i forhold til vurderingen af visse forhold efter tilbagemeldinger fra det faglige miljø på fodterapeutområdet.

Den overordnede konklusion fra tilsynsbesøgene er, at klinikkerne generelt holder et højt patientsikkerhedsmæssigt niveau, men at visse punkter har givet anledning til anmærkninger hos en del klinikker.

137 fodterapeutklinikker fik besøg i forbindelse med det risikobaserede tilsyn i 2017. De klinikker, der var udtrukket til tilsyn, blev vurderet på i alt 12 målepunkter, og tilsynet bedømte hvert enkelt punkt som enten opfyldt, ikke opfyldt eller ikke aktuelt for hver enkelt klinik. Hver klinik har derefter fået en samlet vurdering på baggrund af de samlede fund i den pågældende klinik. Efter tilsynsbesøget sendes en tilsynsrapport i høring på behandlingsstedet, som har mulighed for at gøre indsigelser mod faktuelle fejl inden offentliggørelse af rapporten. Et tilsyn betragtes som afsluttet, når tilsynsrapporten med den endelige konklusion er offentliggjort. Pr. 8. juni 2018 var to tilsyn med fodterapeutklinikker i 2017 ikke afsluttet.

Nedenstående figur viser fordelingen af konklusioner inden for tilsynets fire overordnede kategorier for de 135 tilsyn med fodterapeutklinikker, der var afsluttet pr. 8. juni 2018.

Figur 1: Fordeling af behandlingssteder inden for fodterapeutområdet i kategorier efter tilsyn

Flertallet har fået vurderingen "Mindre problemer af betydning for patientsikkerheden". Denne vurdering indebærer, at der i den enkelte klinik var ét eller flere målepunkter, som ikke var opfyldt under tilsynsbesøget, men at styrelsen vurderede, at der var tale om forhold, som ikke indebar en større risiko for patientsikkerheden. Vurderingen "Mindre problemer af betydning for patientsikkerheden" indebærer desuden, at Styrelsen for Patientsikkerhed har vurderet, at den enkelte klinik ville kunne rette op på disse forhold uden større problemer. Derudover er der ingen sanktioner forbundet med kategorien "Mindre problemer af betydning for patientsikkerheden".

Styrelsen for Patientsikkerhed arbejder videre med erfaringerne fra det risikobaserede tilsyn, bl.a. i udviklingen af nye målepunkter for det risikobaserede tilsyn med andre typer af behandlingssteder, og styrelsen har identificeret et antal emner, hvor der er basis for at arbejde videre med læringsindsatser.

Læringspotentiale

På baggrund af erfaringerne fra tilsynet, har Styrelsen for Patientsikkerhed identificeret to områder, hvor der er basis for at arbejde videre med læringstiltag, der kan være med til fortsat at sikre niveauet af patientsikkerhed på fodterapeutområdet.

Hygiejne

Det målepunkt i tilsynet, som flest klinikker havde problemer med at leve op til, handlede om hygiejne. Styrelsen har i målepunktet taget udgangspunkt i de Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer, som bliver udgivet af Statens Serum Institut. Ifølge disse retningslinjer skal udstyr rengøres, desinficeres og steriliseres efter forskrifterne i retningslinjerne, og de skal opbevares, så steriliteten opretholdes. Under tilsynet fik styrelsens tilsynsførende en del spørgsmål om netop sterilisation og desinfektion af instrumenter, og der er på den baggrund basis for at arbejde videre med læringstiltag, som sikrer forståelsen for og efterlevelsen af de alment gældende hygiejniske principper.

Journalføring

Fodterapeuter er uddannede sundhedspersoner med autorisation og er dermed forpligtet til at føre patientjournaler, der lever op til kravene i journalføringsbekendtgørelsen. Journalen er et vigtigt redskab, som skal indeholde den fornødne information om patientens aktuelle problemer, sygdomme og funktionsnedsættelser samt en beskrivelse af behandlingsplanen. Derudover skal det fremgå, at patientens informerede samtykke til behandlingen er indhentet. Mange fodterapeuter benytter diagrammer som en del af journalen, hvilket er et godt redskab, som dog ikke kan stå alene. Der skal ikke ske dobbeltdokumentation, og det, der fremgår af diagrammet, skal ikke gentages i journalen, men den øvrige fornødne beskrivelse skal være journalført. Der var mange, som ikke havde en beskrevet behandlingsplan, hvilket er vigtigt for at sikre kontinuitet i behandlingen. Det er således også et opmærksomhedspunkt.

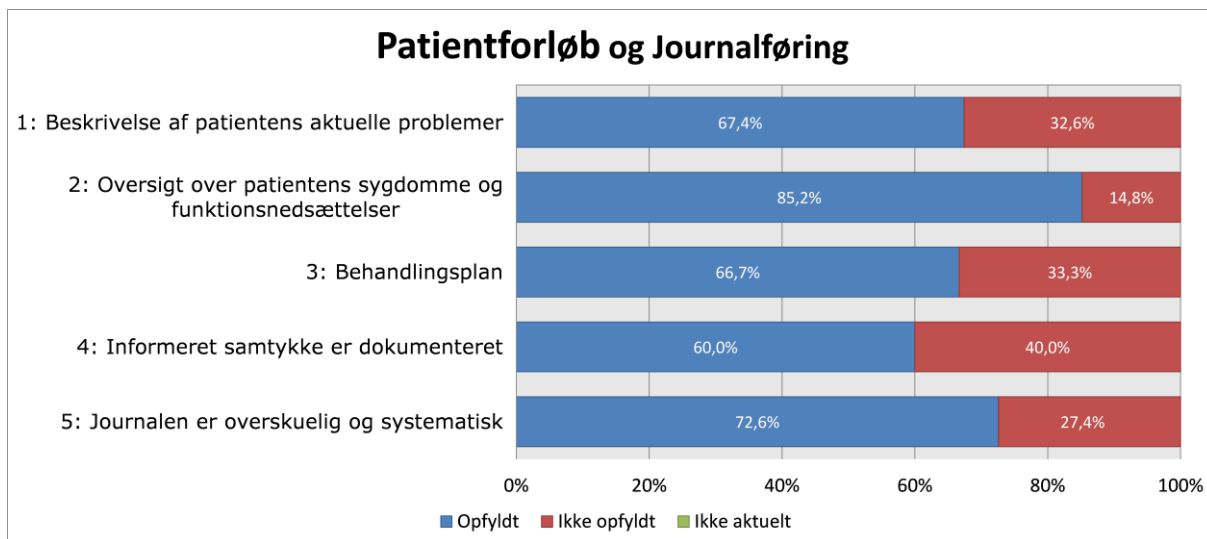
Særligt i forbindelse med behandlerskifte er det vigtigt, at den, der overtager behandlingen, hurtigt kan danne sig et overblik over patientens symptomer, og hvad der tidligere i behandlingsforløbet er undersøgt og behandlet for. Derudover udgør journalen vigtig dokumentation for både patient og behandler, hvis der på et senere tidspunkt skulle opstå tvivl om et forløb, fx i forbindelse med en klagesag. Der er altså god grund til at fodterapeuter fortsat har et fokus på, hvordan de fører journaler, så journalerne indeholder den information, som er nødvendig for at sikre patientsikkerheden.

Styrelsen for Patientsikkerhed har under tilsynsbesøgene drøftet de uopfyldte målepunkter med de klinikansvarlige, og der har gennemgående været enighed om, at det gav mening, at klinikkerne skulle følge op på de påviste mangler. Desuden er det styrelsens forventning, at også de klinikker, som ikke fik besøg, sikrer opmærksomhed på de nævnte punkter.

Resultater

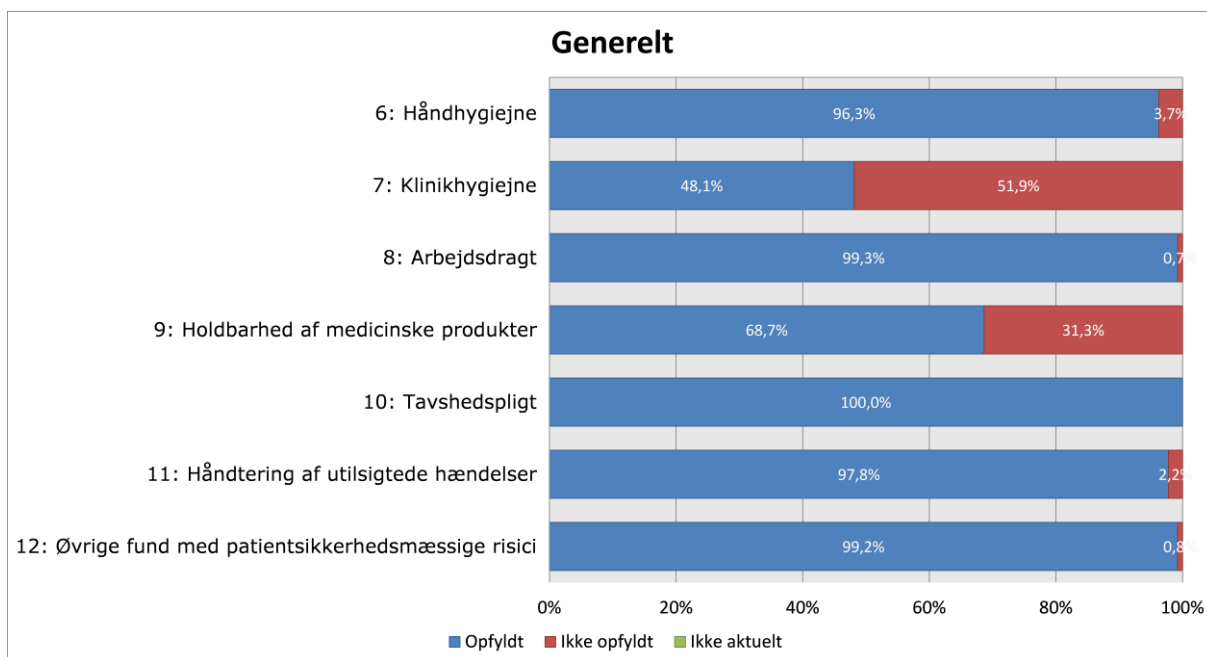
Figurerne nedenfor viser den samlede målopfyldelse for målepunkterne i det risikobaserede tilsyn på fodterapeutområdet. Målepunkterne for 2017 er tilgængelige på styrelsens hjemmeside under [Det risikobaserede tilsyn](#).

Figur 2 viser den samlede målopfyldelse for målepunkter vedrørende patientforløb og journalføring.

Figur 2: Patientforløb og journalføring

Figur 3 viser den samlede målopfyldelse for de generelle målepunkter.

Figur 3: Generelle målepunkter

Formål og lovgrundlag for det risikobaserede tilsyn

Styrelsen for Patientsikkerhed fører det overordnede tilsyn med sundhedsforholdene og den sundhedsfaglige virksomhed på sundhedsområdet. Tilsynet omfatter alle offentlige og private behandlingssteder, hvor der udføres sundhedsfaglig behandling af autoriserede sundhedspersoner eller af personer, der handler på deres ansvar, samt andre personer, der udøver sundhedsfaglig virksomhed inden for sundhedsvæsenet.

Den 1. januar 2017 blev Styrelsen for Patientsikkerheds frekvensbaserede tilsyn omlagt til et proaktivt risikobaseret tilsyn¹. Dette indebærer blandt andet, at der føres tilsyn med udvalgte behandlingssteder² dels ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko for patientsikkerheden³, dels på stikprøvebasis som led i afdækning af nye områders risikoprofil.

Styrelsen lægger ved tilrettelæggelsen af det risikobaserede tilsyn og læringsaktiviteter overordnet vægt på indsatsområder og behandlingssteder, hvor der kan være risiko for patientsikkerheden og tager hensyn til behandling af særligt svage og sårbare grupper. Temaet for styrelsens tilsynsbesøg i 2017 var medicinånderting og prøvesvar i patientforløb. Temaet udgjorde hovedfokus ved tilsynet for behandlingssteder, hvor det var relevant. Derudover vurderede styrelsen generelle forhold som journalføring.

Formålet med tilsynsbesøget er at vurdere patientsikkerheden på behandlingsstedet. Endvidere har tilsynet til formål at understøtte læring hos sundhedspersonalet. Materialer med relevans for årets tilsyn kan findes på styrelsens hjemmeside under [Det risikobaserede tilsyn](#). Der er desuden udarbejdet en liste over hyppigt stillede spørgsmål og tilhørende svar, som kan tilgås på hjemmesiden under [Spørgsmål og svar](#).

¹ Omlægningen af tilsynet er sket med udgangspunkt i Politisk aftale af 16. februar 2016 vedr. risikobaseret tilsyn med behandlingssteder samt lov nr. 656 af 8. juni 2016 om ændring af sundhedsloven, lov om ændring af autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og forskellige andre love.

² Se sundhedsloven § 213, stk. 2

³ Se sundhedsloven § 213, stk. 2